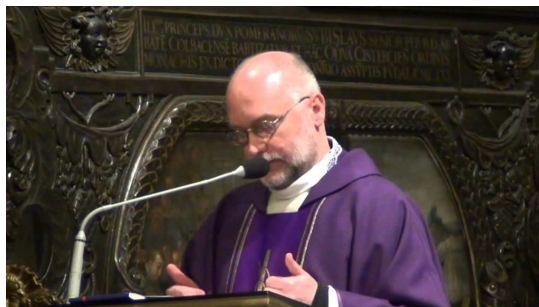


Hranica milosrdenstva – Cirkev a problém s migrantmi na poľsko-bieloruskej hranici

8. decembra 2021 ✚ Cirkev ✚ Rozhovory

S Dariuszom Kowalczykom SJ, jezuitom, docentom dogmatickej teológie na Pápežskej Gregorovej univerzite v Ríme, sa zhováral redaktor týždenníka wPolityce.pl, Goran Andrijanić.



Dariusz Kowalczyk SJ

zdroj: youtube.com

Goran Andrijanić: Mnohí Poliaci sú trochu zaskočení tým, ako sa niektorí hierarchovia katolíckej Cirkvi vyjadrujú k daniu na poľsko-bieloruskej hranici, keď hovoria výlučne o humanitárnej kríze. Kontext hybridnej vojny, ktorá napokon spôsobila utrpenie týchto ľudí, sa úplne ignoruje. Je to logické, že katolícka etika ignoruje tento kontext?

Dariusz Kowalczyk SJ: Katolícka etika neignoruje kontext týkajúci sa migrantov. Ignorujú ho však niektorí katolíci, vrátane duchovných. Neexistuje žiadny medzinárodný ani Boží zákon, ktorý by hovoril, že každý môže bez splnenia stanovených podmienok vstúpiť do inej krajiny, kdekoľvek a kedykoľvek prekročiť jej hranice, a že mu v tom nikto nemôže zabrániť, ba čo viac, každý mu pri tom musí pomáhať.

Napriek tomu mnohí ohlasujú toto iba nedávno vynájdené „ľudské právo“. To však nie je katolícka etika. Je to nové sekulárne náboženstvo, ktoré využíva kresťanstvo na svoje ciele. Toto nové náboženstvo v mene slobody a tolerance rozrieduje a relativizuje dedičstvo Cirkvi, napr. celú biblickú antropológiu, ale na druhej strane fanaticky dogmatizuje otázku migrácie. Na faktoch a okolnostiach im vôbec nezáleží.

Každého, kto stojí na hranici, treba vpustiť. Vyznávači tohto náboženstva nechcú vidieť rozdiel medzi človekom, ktorého dom bol zbombardovaný a ktorý uteká s malými prostriedkami na prežitie, a človekom, ktorý má dom, prácu, ktorého život nie je ohrozený žiadnou neistotou, ale ktorému jeho bratranec povedal, že v Nemecku sa žije lepšie. Preto sa zúčastňuje na hybridnej vojne, ktorú organizuje Lukašenko, aby sa z Bieloruska cez Poľsko dostal do nemeckého raja.

Ľudia majú právo snívať o lepšom živote, ale nemajú právo svoje sny plniť spôsobom, ktorý sa im zapáči. Nemôžu popierať a porušovať právo jednotlivých štátov na sebaurčenie a na to, že prijímajú tých, ktorých

uznajú za vhodné prijať.

V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť slová sv. Jána Pavla II.: *„Zoči-voči problému migrácie je v hre schopnosť Európy vytvoriť priestor formám inteligentného prijatia a pohostinstva. (...) Verejné úrady sú zodpovedné za riadenie prítahovaleckých vln s ohľadom na potreby všeobecného blaha. Prijímanie migrantov sa vždy musí robiť s dodržiavaním zákonov, a preto, ak je to nevyhnutné, sa musí spájať s potláčaním jeho zneužívania“* (apoštolská exhortácia *Ecclesia in Europa*, č. 101). Takýto vyvážený pohľad nám dnes chýba. Namiesto toho je tu veľa ideológie a hystérie.

Nezdá sa Vám, že toto svetské náboženstvo má čoraz väčší vplyv aj v samotnej Cirkvi? Napokon, každý katolík, ktorý nie je ochotný pomôcť nelegálnym migrantom, riskuje, že bude označený za „nemilosrdného“...

Pritom tí, ktorí tvrdia, že potrat je zabitie ľudskej bytosti a že požehnávanie homosexuálnych párov v Cirkvi je jasným popretím učenia Nového zákona, sú označovaní za fundamentalistov. V Cirkvi už dvetisíc rokov sa vyskytujú herézy a schizmy. Je to smutné, ale oveľa nebezpečnejšia je snaha nahrádzať Kristovu Cirkev akousi cirkvou, ktorú vymysleli ľudia. Ale to predpovedal už sám Ježiš: „Vystúpia falošní mesiási a falošní proroci (...), aby zviadli, ak je to možné, aj vyvolených“ (Mt 24,24).

Jedným z nástrojov slúžiacich na dosiahnutie zmeny Cirkvi, je svojsky chápané „milosrdenstvo“. V mene takejto karikatúry milosrdenstva je navrhované zmeniť podstatné prvky doterajšieho učenia Cirkvi tak, aby sme každému vyhovelí a nikto sa necítil odmietnutý. Samozrejme, „nikto“ je pojem konvenčný, pretože o tom, komu vyhovieť a koho nemožno odmietnuť rozhodujú „starší a múdrejší“. Ježiš sa zmiloval nad hriešnicou a povedal: *„Chod' a už nehreš“* (Jn 8,11). Zdá sa, že nové náboženstvo v mene milosrdenstva hovorí: *„Chod' a rob si, čo chceš.“* Ale ani to *„rob si, čo chceš“* nie je zďaleka také bezpodmienečné. Veď sa vytvárajú nové pravdy, prikázania a beda tým, ktorí sa im nepodriadia! Ak povieť, že menštruovať môže len žena, obvinia vás z nenávisti voči transrodovým osobám.

Ak ako vojak brániš poľské hranice pred ľuďmi, ktorí do teba hádzu kamene, nazvú ťa vrahom a odpadom. A všimnite si, prosím, že to všetko v mene milosrdenstva a nevylučovania. Cítiť v ňom ľstivosť starovekého hada, satana, ktorý prekrúca významy a zmysel.

Do akej miery podľa Vás prejavy biskupov a poľského episkopátu pomohli veriacim vytvoriť si jasný postoj v situácii, keď bolo Poľsko napadnuté v hybridnej vojne?

Na túto tému nechýbajú vyhlásenia duchovných a biskupov. Povedal by som, že ich hlavný prúd spočíva v snahe spojiť dve veci, ktoré sa nedajú vždy spojiť. Na jednej strane sa ozývajú výzvy na solidaritu s migrantmi, ktorí táboria na hraniciach a na rôzne formy pomoci, na druhej strane výzvy na odsúdenie využívania migrantov Bieloruskom proti suverenite Poľska. Odhaľuje to aj istú slabinu sociálnej náuky Cirkvi vo všeobecnosti, ktorá sa v snahe vyhovieť každému niekedy obmedzuje na tvrdenie, *„aby to bolo dobré z každého hľadiska“*.

To však nie je vždy možné. Treba sa rozhodnúť, či stojíme za poľskou pohraničnou strážou a poľskými vojakmi alebo ich v skutočnosti nepriamo obviňujeme z toho, že do Poľska nepúšťajú hladných a zmrznutých ľudí. V tomto konkrétnom prípade ide o migrantov, ktorí zaplatili veľa peňazí za to, aby sa dostali zo svojich krajín do Minska lietadlom. Týchto ľudí bieloruské služby odvieďli na poľské hranice. Navyše sú inštruovaní, čo majú robiť, ako zničiť ohradu, ako provokovať poľských vojakov.

A to aj robia...

Áno. Niekedy veľmi agresívne. Títo mladí muži sú zodpovední za zločiny, ktorých sa dopúšťajú. To sa nedá ospravedlniť rétorikou, že ide o chudobných, vykorisťovaných migrantov. Veď museli urobiť veľa rozhodnutí, aby sa dostali na hranice. A vôbec k tomu neboli nútení. Malý počet žien a detí sa zas využíva na rôzne scény, ktoré sa potom nakrúcajú. Vidím, ako to funguje v Taliansku.

Chudobná žena s vystrašeným dieťaťom v lese a poznámka, že sa stratili v pásme medzi Bieloruskom a Poľskom, ktoré ich nechce prijať. A len málo talianskych divákov si kladie otázku, ako sa tam tá žena dostala, čo znamená, že sa stratila, keď ju niekto nakrútil, a ako sa stalo, že film okamžite vysielajú televízie na Západe. Odhliadnuc od toho, že medzi Bieloruskom a Poľskom neexistuje žiadne neutrálne pásmo. Preto by si duchovní skôr, ako niečo povedia, mali zvážiť, či naozaj chcú podporovať tento druh propagandy typickej pre hybridnú vojnu, ktorá sa odvoláva na humanitu. A aký by to malo dopad, keby odsúdili konanie Lukašenka a Putina, ktorý za ním stojí.

Ako komentujete slová štátneho sekretára Svätej stolice arcibiskupa Paula R. Gallaghera, ktoré povedal v Moskve? Vyzval „úrady, aby prevzali zodpovednosť za migrantov a utečencov“. Znelo to ako kritika poľskej vlády, vyslovená v prítomnosti šéfa ruskej diplomacie...

Nevieme, čo arcibiskup Gallagher povedal Lavrovovi v súkromí. Môžeme dúfať, že zazneli iné slová ako na verejnej konferencii. Nuž toto sú zákony diplomacie. Napriek tomu to, čo bolo povedané na verejnosti, nemožno podceňovať, pretože práve toto sa dostalo do sveta. Z tohto pohľadu mám dojem, že postoj arcibiskupa Gallaghera je v súlade s tradíciou vatikánskej *Ostpolitik* pred sv. Jánom Pavlom II. Tradíciou, ktorá nebola ani úspešná, ani chvályhodná. Do istej miery to vychádza z naivného presvedčenia, že ak budeme milí my, bude milá aj druhá strana, ako aj z akejsi talianskej, či presnejšie západnej slabosti tvárou v tvár veľkému, tajomnému Rusku.

Realite by zodpovedalo, keby vyslanec Svätej stolice prišiel do Poľska a kritizoval hybridnú vojnu vyvolanú Bieloruskom a podporovanú Moskvou. Treba však pripomenúť, že Svätá stolica musí brať do úvahy dobro katolíkov žijúcich v Rusku a Bielorusku. Koniec koncov, máme do činenia s diktátormi, ktorí by sa za silnejšie slová z Vatikánu boli ochotní pomstiť domácim katolíkom.

Pokiaľ ide o zodpovednosť úradov za migrantov, treba povedať, že aj migranti by mali byť zodpovední za seba a svoje rodiny. Veď poslať manželku s dieťaťom do lesa, aby sa tam nechali filmovať a fotiť, sa mi nezdá byť prejavom starosti o rodinu. Zodpovednosť nesú aj tí, ktorí do Minska priviezli tisíce ľudí lietadlami s príslubom vzdušných zámkov. Ich vpustenie do Poľska nie je žiadnym prejavom zodpovednosti, ale podriadením sa Lukašenkovi a Putinovi, čo by viedlo len k tomu, že hranice bude prekračovať čoraz viac ľudí. A ďalšie masové metastázy chcú okrem iných aj takí machri ako Soros.



Zdroj: Flickr

Okrem hybridnej vojny na východe Poľska v súčasnosti poľská vláda bojuje proti vydieraniu zo strany inštitúcií Európskej únie. V hre je poľská suverenita. Mala by Cirkev v Poľsku výraznejšie podporovať vládu?

Opakovane tu používame slovo „Cirkev“. Musíme to urobiť, inak by bolo ťažké rozprávať. Napriek tomu si treba uvedomiť, o čom vlastne hovoríme, keď používame pojem „Cirkev“.

Ide o mnoho miliónov katolíkov, ktorí prežívajú svoj katolicizmus rôznymi spôsobmi a majú rôzne názory na mnohé otázky. Okrem toho máme v súčasnosti asi 25-tisíc diecéznych kňazov, z ktorých asi tritisíc pôsobi v západoeurópskych krajinách a v misiách. Okrem toho máme deväťtisíc rehoľných kňazov a asi 130 biskupov. Duchovní majú rôzne spoločensko-politické názory. Liberálno-ľavicové médiá ľuďom tvrdia, že Cirkev je prepojená s vládou strany PiS. To nie je pravda, ale takáto manipulácia má za cieľ vystrašiť niektorých ľudí, aby začali silou-mocou dokazovať, že majú ďaleko od PiS. Alebo aspoň vyhlasovať, že majú rovnaký odstup od ľavice i pravej.

Osobne tomu nerozumiem, pretože ako možno mať rovnaký odstup napríklad od poslankyň, ktoré v Európskom parlamente vyhlasujú, že v Poľsku sú porušované práva žien kvôli obmedzovaniu interrupcií, a na druhej strane od poslankyň, ktoré majú odvahu povedať, že interrupcia je zlo. A tu prichádzam k Vašej otázke.

Myslím si, že hierarchická Cirkev by mala podporiť poľské orgány v ich sporoch s EÚ, pretože je zrejmé, že nechť či dokonca odpor voči Poľsku, ktorý prejavujú európske elity, nemá nič spoločné s obranou právneho štátu, ale všetko súvisí s posadnutosťou vnútiť všetkým liberálno-ľavicové, protikresťanské ideológie.

Konzervatívne Poľsko, ktoré bráni svoju identitu a pozitívne sa hlási ku katolicizmu, irituje a je považované za objekt, ktorý treba poraziť. A ak sa chce niekoho biť, palica sa vždy nájde. Podpora zo strany Cirkvi by však mala byť vyvážená, povedal by som – prefíkaná, aby sa minimalizovala možnosť obvinení, ktoré budú vznášané tak či tak, že sa Cirkev mieša do politiky. Mimochodom, je zaujímavé, že podpora ľavicovo-liberálnych ideológií zo strany duchovného sa nikdy nenazýva zasahovaním do politiky. Vtedy sa hovorí iba o otvorenosti, dialógu, zodpovednosti.

Vynára sa však otázka, nakoľko dôležitý je dnes v Poľsku hlas Cirkvi, vrátane duchovenstva a laikov? Existujú teórie, že katolícky hlas stratil svoju silu a vplyv na verejný naratív...

Aby sme mohli uvažovať o sile hlasu Cirkvi v Poľsku, bolo by potrebné najprv určiť, kde je tento hlas počuť a kto ním vlastne hovorí. Preč sú časy, keď sa hlas Cirkvi dal stotožniť s jednou osobou, najprv s kardinálom Stefanom Wyszyńským a potom so sv. Jánom Pavlom II. Teraz sa všetko skomplikovalo. Sú rôzne kruhy, rôzne skupiny, a to aj v episkopáte. Možno má teda pravdu kardinál Robert Sarah, keď tvrdí, že dnes *„jeden episkopát hovorí jedno, druhý iné. Jeden biskup hovorí jedno, druhý niečo iné a veriaci sú zmätení. Toto je skutočná kríza kňazstva.“*

A potom nie je problém v tom, či je hlas Cirkvi závažný alebo nezávažný, ale v tom, že tento hlas je oslabený. Dokonca ani v takej otázke, ako je ochrana života, niet jednoty a ne jeden duchovný ohŕňal nosom nad nezmyselnosťou zákazu eugenických potratov. Pýtate sa na laikov. Sú laici, ktorí čítajú (liberálny týždenník) *Tygodnik Powszechny*, ale sú aj veriaci, ktorí počúvajú *Rádio Maryja*, a mnohí ďalší, ktorí nepatria ani do jednej z týchto kategórií.

Je Cirkev v Poľsku vo vážnej kríze?

Sme v kríze? Nepochybne áno, ale kedy v Cirkvi nebola kríza? Keď čítame evanjelium, sám Ježiš ohlasuje rôzne krízy a dokonca sa rečnícky pýta, či nájde vieru na zemi, keď príde. Ježiš nás však uisťuje, že brány pekla Cirkev nepremôžu a on sám bude s nami po všetky dni až do skončenia sveta.

© **Všetky práva vyhradené. Článok bol prebraný z týždenníka wPolityce.pl.**

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/hranica-milosrdenstva-cirkev-a-problem-s-migrantmi-na-polsko-bieloruskej-hranici/>